

N:o 23.

Af herr af Ekenstam, angående ändring af § 121 i stadgan om skiftesverket i riket.

Skiftesstadgans § 121 är af följande lydelse:

»Ordföranden före protokollet vid egodelningsrättens sammanträden; och sedan detsamma, jemte beslutet, blifvit justerat samt genom ordförandens och ledamöternas påskrifter godkändt, underteckne ordföranden, å rättens vägnar, utgående expeditionen.»

Det lider intet tvifvel, att denna paragraf tillkommit i bästa afsikt för att tillförsäkra vederbörande ett så korrekt protokoll som möjligt. Men den kontroll på ordförandens protokollsföring, som härigenem åsyftas, skall vid närmare granskning visa sig långt ifrån effektiv. Ty i allmänhet är ju vid förrättningar af något omfång ordförandens protokoll icke färdigt vid förrättningens slut. Förrättningen avslutas, utslag afkunnas och rättens ledamöter åtskiljas, hvarefter ordföranden å sin ämbetslokal, kanske långt från förrättningsstället, uppsätter protokollet. Den utgående expeditionen skall sedermera inom mycket kort tid stå vederbörande till buds, hvadan i 99 fall af 100 det får utskrifvas från konceptprotokollet, därå ägodelningsrättsledamöternas namn ännu icke finnas. Och någon skada eller olägenhet har nog icke visat sig häraf. Likaväl som ordföranden i häradsrätten ensam underskrifver och ansvarar för domboken, likaväl torde man kunna anförtro sådant åt ordföranden i ägodelningsrätten med afseende på det där förda protokollet.

Det kunde synas, att då den ofvan angifna praxis — att nämligen ledamöterna först under en senare period, då utgående expeditionen är utlämnad, underskrifva protokollet — ej visat sig medföra olägenheter, det ej skulle vara skäl att vidare rifva i denna sak. Sådan är emellertid icke min uppfattning. Ty antingen skall lagbudet, sådant det finnes, efterleivas, eller ock skall det lämpas efter omständigheterna och praxis.

Skulle man söka upplifva lagbudet sådant det nu finnes, torde det vara tydligt, att kostnaderna för alla förrättningar komma att ökas. Ty det åligger då ordföranden att stanna å förrättningsstället, till dess han finge protokollet klart, hvarpå utslag kunde afkunnas och handlingen af ordföranden jämte ledamöterna undertecknas. Med litet erfarenhet skall man snart inse att, om t. ex. nu efter en veckas arbeten med besiktningar och värderingar rätten kan på den åttonde dagen afkunna sitt utslag sådant, ifall protokollet jämväl skall föreligga färdigt och jämte utslaget vara så uppsatt, att det i den formen kan för framtiden bevaras, rätten icke kan åtskiljas förr än på den tolfte dagen. Har protokollet verkligen genom denna behandling vunnit i tillförlitlighet, då må den kostnaden anses vara väl använd. Men om så icke är, då är kostnaden bortkastad utan nytta. Och jag tror icke, att någon, med hänvisning till faktiska förhållanden, kan visa, att protokollet måste blifva bättre.

Ändras åter lagbudet i enlighet med en praxis, som i intet afseende visat sig vara skadlig eller olämplig, vinnes därmed, att *dels* ingen ägodelningsrättsledamot af för långt gången samvetsgrannhet nekar att underskrifva ett protokoll, som han icke begriper, *dels* ock att ordföranden slipper ett ofta ganska omfattande besvär att få sina protokoll underskrifna af ledamöterna; samt att kostnaderna för delägarne icke behöfva ökas utöfver hvad som nu förekommer.

Jag tager mig därför friheten hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att § 121 i skiftesstadgan den 9 november 1866 skall erhålla ungefär följande lydelse:

»Ordföranden före och underteckne protokollet vid ägodelningsrättens sammanträden samt underskrifve å rättens vägnar utgående expeditionen.»

eller den i hufvudsak härmed varande lydelse, som lagutskottet kan finna lämpligare föreslå.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 27 januari 1903.

Th. af Ekenstam.